

VEJEN Brørup Holsted

Den ældre bebyggelse i Vejen registreres

Bygningsgruppen starter en omfattende beskrivelse

VEJEN: Bygningsgruppen under egnsmuseumsforeningen udarbejdede for godt et år siden en foreløbig registrering af husene i den del af byen, hvor den ældste bebyggelse er bedst bevaret i sin oprindelige stil, og det er området, der afgrænses af gaderne Nørregade, Østeralle, Rosengade og Frederik d. 7.s gade.

Denne foreløbige registrering, der sammen med en redegørelse for intentionerne blev fremsendt til kommunen som et bidrag til debatten om kommuneplanen, vil nu blive fulgt op af en mere grundig beskrivelse af de enkelte huse i området med henblik på at samle disse oplysninger i et register, der kan konsulteres, når husejerne påtænker reparationer eller ændringer på husets ydre.

Bygningsgruppens målsætning med dette arbejde er, at bevare så mange huse som mulig i deres oprindelige stil og modvirke uheldige stilforvanskninger ved ombygninger, der virker forstyrrende på gadebilledet og dermed på miljøet.

vejledning til områdets beboere med nærmere retningslinier for husets vedligeholdelse m.v. Det er bygningsgruppens opfattelse, at der bør udføres sådanne lokalplaner/vejledninger for flere ældre kvarterer i Vejen by, tilføjer Rudi Lynggaard.

Det er meningen, at registret skal indeholde en omfattende beskrivelse af husets ydre med bemærkninger om vedligeholdelsestilstand og oprindelighed i stilen samt en liste over ejerne gennem tiden siden opførelsen. Det oprindelige, til kommunen fremsendte forslag indeholdt, at registreringen skulle ske under kommunens regi, men da dette ønske af forskellige grunde ikke kan imødekommes på nuværende tidspunkt, vil bygningsgruppen selv gå i gang med de indledende arbejder for at hele sagen ikke skal gå i stå. Derfor er det muligt, at registret ikke i første omgang

bliver så komplet som ønsket, men senere må kompletteres.

Lokalhistorisk arkiv er med

Registreringsarbejdet, der også omfatter fotografering af alle huse, gennemføres iøvrigt i snævert samarbejde med Vejens Lokalhistorisk Arkiv og dens leder J. Wilh. Rasmussen, er foruden med fotoudstyr også til rådighed med sit omfattende arkivmateriale og viden iøvrigt om byens ældste huse.

På et kort over det registrerede område har arkitekt Rudi Lynggaard foretaget en markering af samtlige huse, hvoraf husets stand i forhold til den oprindelige stil fremgår, ligesom den viser, til hvilket formål huset tjener eller har tjent. S betyder Stationsby-

hus og B Bedre Byggeskik. Anvendelsesformerne er kendetegnet med tal. Således markerer 16 et nedlagt snedkerværksted og 10 en nedlagt »håndværkergård« med vognmandsforretning.

Kommunens tekniske forvaltning har endnu ikke fået tid til at se nærmere på de enkelte forslag, der er indkommet til kommuneplanlægningen. -Vi er endnu i færd med at arbejde på hovedstrukturen i kommuneplanen, der angiver de overordnede retningslinier for placeringer og bebyggelsesformer, siger byplanarkitekt Niels Fjord. Det er først når vi kommer til fastlæggelsen af rammerne for lokalplanlægningen, at vi kan dykke ned i de ideer, der er fremsendt som forslag, og der bliver der sandsynligvis adskillige gode ting at hente. Men så vidt er vi endnu ikke.

-wj-

Information

Forudsætningen for en stilrig behandling af et hus er bl.a., at man kender den oprindelige byggestil og ved, hvilke forandringer der er sket siden opførelsen. Endvidere kræver det, at husejeren har forståelse for bevaringstanken og i princippet er indstillet på at følge intentionerne, da der jo ikke er pålagt ejendommene klausuler i så henseende.

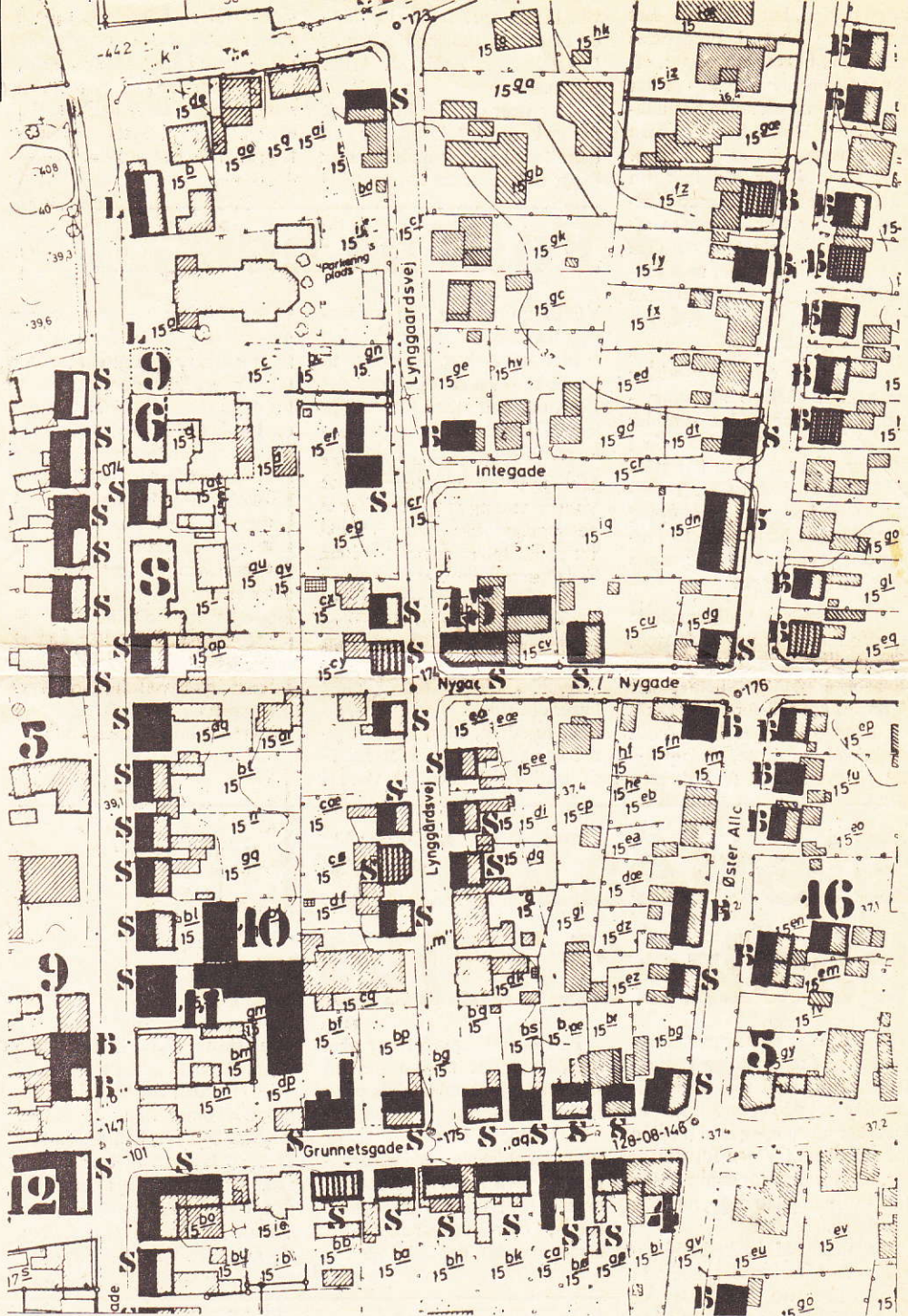
Desuden kan det ofte blive noget dyrere, at foretage husreparationer under hensyntagen til stilen, end hvis man bare anlægger individuelle, praktiske synsvinkler. For at opnå denne forståelse, er det nødvendigt at yde et vist informations- og oplysningsarbejde. Det er bygningsgruppen indstillet på, og det skal de planlagte registre for hver enkelt hus være et middel til.

To stilretninger

Vejens ældre bebyggelse er kendetegnet af to stilretninger. Det er murmesterstilen, der finder udtryk i de såkaldte »stationsbyhuse«, opført i perioden 1880-1915, og husene, der opførtes i perioden 1915-1940 som eksempler på den arkitektoniske stilfornyelse »Bedre Byggeskik«.

Registreringen viser, at der er mange ældre huse i kvarteret af god kvalitet, siger formanden for bygningsgruppen, arkitekt Rudi Lynggaard. En væsentlig forudsætning for, at områdets særlige karakter kan fastholdes og eventuel forbedres er, at fremtidige ombygninger foretages under hensyntagen til den oprindelige byggeskik. Der tænkes her især på tagformer og vinduesudformning.

Vi har derfor også foreslået en lokalplan for området, der vil kunne indeholde retningslinier for opførelse af ny bebyggelse, principper for trafiksanering, beplantning o.s.v. En sådan lokalplan kan eventuel ledsages af en

Kortudsnittet med området Nørregade-Østeralle-Grunnetsgade-Thomsensgade viser en koncentration af ældre huse, hvoraf mange vidtgående er bevaret i oprindelig stil. Huse med oprindelig tag og vinduer er vist med sort grundareal. Sort/hvidt markeret er huse med nye »forkerte« vinduer, men med oprindeligt tag, medens huse med nyt »forkert« tag og nye »forkerte« vinduer er vist med skraverede grundflader. Tallene er kode for husenes tidligere anvendelse, således markerer 6-tallet et nedlagt pottemageri, 8-tallet et nedlagt hjem for færende svende, og 9-tallet en nedlagt maler- og farvehandlerforretning. S står for Stationsbyhuse, B for Bedre Byggeskik og L for landsbyens huse, der er meget ombyggede eller nedrevet.